

Flertal stillede Ændringsforslag til Vedtagelse.

Ulrich: Vi fra vor Side har kunnet tiltræde alle de stillede Ændringsforslag undtagen et, Ændringsforslaget til § 6 angaaende Bestemmelsen om at ekspropriere Jord til Vejanlæg. Vi har ikke ment at kunne gaa med dertil, da det strider mod vort principielle Syn paa denne Sag at give en almindelig Ekspropriationsbestemmelse. Jeg kan godt se, at det kan have sin Betydning for dette Jordudvalg at have en Ekspropriationsret med i Bagglommen. Det vil bevirke, at det ikke bliver udsat for, at der forlanges en meget for stor Pris, thi da vil Udvalget straks kunne sige: Det kan du godt forlange, men saa eksproprierer vi. Jeg kan ikke se rettere end, at vi kunde opnaa absolut det samme uden en saadan Bestemmelse, naar man, hvis man virkelig træffer, som man har gjort, en Mand, der ikke vil afstaa Jord til et saadant Vejanlæg, kan gaa til Rigsdagen og faa en Lov vedtaget om, at her skal der eksproprieres. Naar det er Tilfældet, vil det faktisk virke paa ganske samme Maade, som naar man har en almindelig Ekspropriationsbestemmelse. Vedtagelse af en saadan Lov vil ikke koste stor Ulejlighed. Den vil i alt Fald bevirke en Indtægt for Statskassen af maaske nogle Tusinde Kroner, hvilket er betydeligt mere, end mangen anden Lov har foranlediget, som er vedtaget af den høje Rigsdag.

Ordføreren (N. Frederiksen): Til de Bemærkninger, som nu blev fremsat af Ordføreren for Mindretallet, skal jeg sige, at jeg synes ikke, der ligger noget nyt Princip i at indføre en Ekspropriationsbestemmelse i denne Lov. Forholdet er nemlig det, at vi jo har vedtaget en Lov, der paabyder, at Præstegaardsjorderne skal udstykkes. Efter Loven vil vi nu i vort Arbejde staa i den Situation, at vi ikke kan udføre den i Loven paabudte Udstykning, medmindre vi kan faa Vej-Ret over en anden Mands Jord. Der staar jo tillige i Loven, at Statskassen skal betale Udgifterne ved dette Vejanlægs Fremskaffelse, og saa er Forholdet efter min Mening det, at Lodsejerne, der har Jord op dertil, er i Stand til at indkassere en urimelig Fortjeneste paa Statskassens Bekostning, eller ogsaa maa vi udsætte det Arbejde, der er paabudt i Loven. I det praktiske Liv former det sig nemlig saaledes, at man ikke i noget Til-

fælde kan naa til at faa et Lovforslag vedtaget for dette specielle Tilfælde. Forholdet former sig nemlig saaledes, at naar vi laver en Udstykningsplan, som gør det muligt for os at overtage en Præstegaards Jord pr. 1. April, det Tidspunkt, til hvilket Forpagtningen af den udløber, saa staar vi overfor det Tilfælde, at alt Arbejdet er spildt; Præstegaardsjorden skal bortforpagtes for et nyt Aar, og hvis Rigsdagen ikke er inde, skal vi jo næsten have Rigsdagen ind for det sammes Skyld. Jeg tror, at naar Ansættelsen af Værdien sker paa den i dansk Lovgivning kendte Maade, er der ikke noget nyt Princip i dette Lovforslag, og jeg tror, det er en overordentlig Følsomhed, det ærede 6te Medlem for Præstø Amt (Ulrich) udviser overfor dette Forhold, naar han modsætter sig dette. Jeg tror, at han i sit Hjertes Inderste vil give mig Ret i, at en saadan Lovparagraf er i sin Virkning ret uskyldig. Og naar vi ud fra denne Betragtning en Gang for alle har givet Landbrugsministeren Bemyndigelse til at skaffe Adgangsret og Adgangsvej til de offentlige Arealer, hvis Udstykning er paabudt, saa vil denne Lovparagraf aldrig det praktiske Liv komme til Anvendelse. Vi har, som jeg nævnte ved Sagens første Behandling, kun et eneste Tilfælde af 61, hvor to Lodsejere vel sagtens er blevet enige om, at de ved Salg af Præstegaardsjorden vilde have halvtredie Tusind Kroner for et Stykke Vej paa 50 Alen ud over et Stykke Hedejord. Det forekommer mig, at ingen ansvarlig Myndighed kan give en saadan Pris, kan bruge Statskassens Midler paa den Maade. Jeg tror, at hvis vi havde haft den her foreslaaede Ekspropriationsret, havde vi faaet Arealet til rimelig Pris, og saa var vi sikkert kommet igennem og havde kunnet faa Sahl Præstegaardsjord udstykket; nu ved vi ikke, om vi kan faa det i Orden til 1. April.

Ulrich: Jeg er i det heldige Tilfælde at kunne give det ærede Medlem fra Lejre (N. Frederiksen) Ret i, at den Form, hvori man her har foreslaaet Ekspropriation, er saa uskyldig, som man overhovedet kunde tænke sig. Men jeg vil ikke undlade at bemærke, at selv i den uskyldigste Form kan en saadan Ret blive misbrugt, og derfor er jeg imod den. Jeg kan ikke se rettere end, at lige saavel som man har kunnet faa denne Bestemmelse vedtaget her paa Rigsdagen i Løbet af disse faa Dage, vilde man have kunnet faa vedtaget en Lov om at foretage Ekspropria-